

INFORMATIENOTA RAAD BLARICUM

Datum vaststelling college: 14 november 2023

Van het college van B&W

Aan Gemeente Blaricum – Gemeenteraad

Portefeuillehouder Lanphen, J.

Onderwerp

Raadsinformatiebrief mededeling Tomingroep oktober 2023

Portefeuillehouder

Lanphen, J.

Openbaar

Ja

Kennisnemen van

De door de directie van de Tomingroep opgestelde mededeling.

Geachte raadsleden,

Tomingroep bestaat 95 jaar!

In 1928 richtte de “Vereeniging tot steun aan Maatschappelijk Onvolwaardigen” in Hilversum de “Arbeidsinrichting Langgewenst” op. Inmiddels denken en spreken we heel anders over inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt, maar hiermee werd wel al 95 jaar geleden een van de eerste sociale werkvoorzieningen in Nederland gevormd. Wat later ontstonden ook elders in het Gooi dergelijke initiatieven. In 1971 werden die allemaal samengevoegd en vanaf 1976 wordt de naam Tomingroep gebruikt. In 1981 sloot ook het “Openbaar lichaam Zuidelijke IJsselmeerpolders” (later Almere) zich als deelnemer aan. Op 30 september 2023 is het 95-jarig bestaan van Tomingroep gevierd met een groots personeelsfeest.

Arbeidsontwikkeling

Het ontdekken, ontwikkelen en inzetten van de talenten van inwoners met een afstand tot arbeidsmarkt is sinds enkele jaren het primaire doel van Tomingroep. Om dat te kunnen realiseren biedt Tomingroep een scala aan werksoorten op verschillende niveaus en met verschillende uitstroomrichtingen. De best passende werkplek, zo mogelijk bij een reguliere werkgever, is wat we nastreven. Voor mensen die niet, nog niet of niet meer kunnen meekomen bij een reguliere werkgever, biedt Tomingroep een beschutte werkplek bij een van de eigen werksoorten.

Voor de groep die nog valt onder de oude regeling Wsw is detachering bij een reguliere werkgever het meest regulier haalbare. Daarom zetten we daar zo veel mogelijk op in. En met succes. Was 4 jaar geleden nog slechts 6% van de Wsw-medewerkers gedetacheerd, nu is dat al zo'n 20%. Ook al gaat het nu wat langzamer, we denken dat nog meer mensen de stap uiteindelijk zullen kunnen maken en dat we daarmee nog verder kunnen opschuiven naar het landelijk gemiddelde van 40% bij vergelijkbare sociale ontwikkelbedrijven.

De uitstroom van Wsw-ers is nog steeds hoger dan waar we bij het opstellen van de businesscase voor de bestuursopdracht 2022–2025 vanuit gingen op basis van Rijks/CBS-gegevens. Dit is een landelijk beeld – zie ook op pagina 2 onder Financiën eerste bullet. Met uitstroom bedoelen we niet detachering, maar vertrek uit de regeling door pensionering, overlijden of overgang naar een andere regeling (meestal WIA). Inmiddels bieden we ongeveer 90 voltijdsplaatsen minder werk aan Wsw-ers dan bij het opstellen van de businesscase werd verondersteld.

Ook bieden we ongeveer 90 voltijdsplaatsen minder werk aan mensen die vanuit de Participatiewet zijn aangewezen op ondersteuning van Tomingroep dan werd aangenomen in de businesscase. De verschillen per deelnemende gemeente zijn groot. Vooral vanuit Almere, waar bij aanvang van de nieuwe bestuursopdracht in 2022 de achterstand ten opzichte van de businesscase het grootst was, komt een extra instroom van inwoners voor een nieuw-beschut-plek, een traject of een tijdelijke participatiebaan nu goed op gang.

Mid term review

Bij de start van de nieuwe bestuursopdracht is afgesproken dat halverwege de periode van 4 jaar een mid term review wordt gehouden om te bezien in hoeverre de gestelde doelen bereikt worden en of bijstelling van de ambities en/of de werkwijzen noodzakelijk is. Inmiddels is bureau Berenschot in opdracht van het bestuur begonnen met dit onderzoek bij zowel Tomingroep als ook de gemeenten. We verwachten dat de review aan het einde van het eerste kwartaal '24 klaar is en kan worden aangeboden aan het bestuur.

Financiën

Het eerste jaar van de nieuwe bestuursopdracht (2022) realiseerde Tomingroep een overschot van een half miljoen euro. Dat was ongeveer een miljoen beter dan waar de businesscase voor dat jaar vanuit ging.

Bij het opstellen van de begroting 2023 hadden we te maken met een aantal onzekerheden die een zeer grote impact konden hebben op de financiën van Tomingroep. Dit leidde tot een begroting met een geconsolideerd tekort (Schap en BV bij elkaar opgeteld) van 5,7 miljoen euro. Gelukkig kunnen we nu melden dat we, vooral door binnen de organisatie genomen maatregelen en door compensaties vanuit de rijksoverheid, een veel beter financieel resultaat zullen behalen. We verwachten uit te komen op ongeveer een half miljoen negatief, en dat is waar ook de businesscase voor het tweede jaar van uitging.

Belangrijkste redenen voor dit aanzienlijk betere verwachte financiële resultaat voor 2023 zijn:

- We krijgen ongeveer € 1 miljoen meer rijksbijdrage voor de uitvoering de Wsw, vooral doordat ook landelijk de uitstroom veel hoger is dan bij de invoering van de P-wet gedacht. Daardoor wordt het vastgestelde budget over minder Wsw-plekken verdeeld en dus krijgen we per plek meer bijdrage.
Daarnaast kregen we een compensatie voor het fors gestegen wettelijk minimum loon.
- We hebben ongeveer € 1,3 miljoen minder salariskosten doordat we minder Wsw-medewerkers hebben als gevolg van de grotere uitstroom.

- We hebben, als gevolg van het kleiner worden van het eigen binnen-bedrijf, een bedrijfspand verkocht en daarop € 0,4 miljoen boekwinst gemaakt (incidentele meevaller).
- We betalen, door het nemen van diverse maatregelen, op jaarbasis € 0,6 miljoen minder aan energiekosten dan vooraf gedacht.
- We realiseren ongeveer € 1 miljoen meer opbrengst uit de diverse werksoorten, vooral doordat we slimmer werken en hogere prijzen hebben kunnen afspreken met onze opdrachtgevers.
- We realiseren in 2023 op personeelslasten € 0,5 miljoen minder uitgaven.

Tomingroep in vergelijking met cijfers uit de sector

Jaarlijks laat Cedris, de brancheorganisatie voor sociaal ontwikkelbedrijven, een onderzoek doen naar de ontwikkelingen bij haar leden. Een belangrijke constatering uit het onderzoek is dat landelijk gezien het aantal mensen met een beperking die ondersteuning krijgen nog steeds dalende is. Er worden minder mensen geholpen in plaats van méér, zoals bij de start van de Participatiewet in 2025 werd verwacht. Het lijkt erop dat niet alle mensen die voor een aanbod in aanmerking kunnen komen zich melden bij de gemeenten. Ook kan meespelen dat in de huidige arbeidsmarkt meer mensen zelfstandig werk vinden. In ons werkgebied speelt ook de opbouw van de populatie mee: er wonen minder mensen die ondersteuning nodig hebben dan landelijk gemiddeld.

De verdeling van de verschillende doelgroepen over de treden op de werkladder (bij Tomingroep zelf of gedetacheerd buiten Tomingroep) is bij Tomingroep ongeveer hetzelfde als bij vergelijkbare bedrijven. Voor de Wsw-populatie geldt dat er bij Tomingroep meer mensen werken op de lagere treden van de werkladder dan landelijk gemiddeld. In 2023 is er een flinke verschuiving naar de hogere treden gaande, zoals ook staat beschreven op pagina 1 onder Arbeidsontwikkeling. Tot slot blijkt uit het onderzoek dat ons ziekteverzuim voor alle groepen in 2022 hoger was dan gemiddeld. In 2023 realiseren we een forse daling dankzij de inzet van een nieuwe arbodienst.

Tijdens de informatiebijeenkomsten voor raadsleden die we in november organiseren, zullen we stilstaan bij het onderzoek en is er ruimte voor uw vragen.

Aankondiging informatieavonden voor raadsleden

Twee keer per jaar organiseert Tomingroep informatiebijeenkomsten voor raadsleden. Hier verstrekken we informatie over relevante ontwikkelingen, beantwoorden we uw vragen en gaan we graag met elkaar in gesprek over wat er speelt op het steeds weer boeiende terrein van de inclusieve arbeidsmarkt. In november organiseren we weer drie

avonden, naar verwachting één in Almere, één in Hilversum en één online. U krijgt hier over nog bericht.

Wij hopen u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd en zien u graag bij een van de informatieavonden in november.

Met vriendelijke groet,

Ivo Korte
Algemeen Directeur Tomingroep